

Wyjątkowy dom w Kiełpinie

Dom jednorodzinny w Kiełpinie zaprojektowany przez pracownię architektoniczną ArDJ to obiekt pasywny o najwyższym standardzie energetycznym, który łączy w sobie dbałość o środowisko i estetyczną formę. Budynek został wykonany w technologii drewnianej. Podczas jego realizacji wykorzystano innowacyjne rozwiązania proekologiczne, które sprawiają, że jest samowystarczalny energetycznie i bezpieczny dla środowiska. Jednocześnie, zielony kolor elewacji doskonale komponuje się z otaczającym krajobrazem.

Zachęcamy do lektury wywiadu z Panem Piotrem Jurkiewiczem, z pracowni architektonicznej ArDJ.

Projekt domu w Kiełpinie został nagrodzony w konkursie „Dom z klimatem” Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Dlaczego zgłosiliście Państwo ten obiekt do konkursu i czym się on wyróżnia spośród innych Państwa projektów?

Projekt domu w Kiełpinie jest wyjątkowy na tle naszych projektów, ponieważ zamówienie klienta dotyczyło domu w standardzie pasywnym, wykonanego w technologii przyjaznej dla środowiska, więc również ze szczególnym uwzględnieniem materiałów pochodzenia naturalnego. Kolejnym powodem dla którego właściciele zdecydowali się na budynek w technologii drewnianej były kwestie zdrowotne. Wewnątrz budynków (szczególnie w obecnych czasach) spędzamy 90% życia, więc im bardziej naturalne pochodzenie materiałów użytych do budowy tym zdrowiej dla jego mieszkańców.

Czym charakteryzują się domy pasywne i dlaczego mówi się o nich, że są ekologiczne?

Standard domu pasywnego jest ściśle określony pod względem efektywności energetycznej. Aby uzyskać standard domu pasywnego należy spełnić precyzyjne wymogi. Podstawowym kryterium jest nieprzekroczenie wartości 15 kWh/m² zapotrzebowania energii użytkowej na ogrzewanie oraz wentylację rocznie. Drugim zasadniczym kryterium, które należy spełnić jest szczelność budynku, czyli brak niekontrolowanej wymiany powietrza i przedmuchi. Poziom szczelności badany jest przy pomocy próby szczelności w zrealizowanym budynku. Dom pasywny powinien być zdrowy, komfortowy oraz przyjazny dla mieszkańca, a dodatkowo w odróżnieniu od większości budynków, minimalizować swój negatywny wpływ na naszą planetę.

Domy pasywne często określa się mianem „domów przyszłości”. Jakie są

najważniejsze zalety i wady domów pasywnych?

W przypadku domu w Kiełpinie największe zalety to zdrowe i komfortowe warunki życia i jednocześnie niski ślad węglowy (pochodzący od ogrzewania i wentylacji), który jest bliski zeru. Domy pasywne o ujemnym śladzie węglowym przyczyniają się poprawy stanu środowiska.

Zagrożeniem w przypadku nieumiejętnego zaprojektowania lub realizacji takich domów może być problem ich przegrzewania latem. Okna w budynku działają jak źródło ciepła co jest bardzo cenne zimą. Natomiast nadmiar ciepła latem należy ograniczyć np. przez montaż zewnętrznych osłon przeciwsłonecznych.

Czy budowa domu pasywnego się opłaca?

Ekologiczne domy pasywne mimo wyższych kosztów budowy z czasem mogą być dla właściciela źródłem zysku finansowego, dzięki byciu na plusie energetycznym (np. dzięki zamontowanym panelom fotowoltaicznym) w przeciwieństwie do domów standardowych, gdzie koszty utrzymania są stałym obciążeniem dla właściciela.

Dom w Kiełpinie oddano do użytku w 2015 r., jednak rozwiązania ekologiczne uwzględnione na etapie projektowania oraz budowy obiektu świadczą o wysokim stopniu innowacyjności tego przedsięwzięcia. Jakie materiały i rozwiązania pozytywnie wpływające na środowisko zostały wykorzystane w obiekcie?

Posadowienie budynku zrealizowane jest w postaci płyty żelbetowej wylanej na izolacji termicznej połączonej z dwóch technologii – płyty polistyrenu ekstrudowanego XPS ułożone na warstwie granulatu szkła piankowego o zmiennej grubości. Płyta żelbetowa umożliwia uniknięcie występowania mostków termicznych, czyli „słabszych” miejsc budynku, przez które ubywa najwięcej energii cieplnej. Takie posadowienie budynku zapewnia bardzo dobrą izolacyjność, ochronę przez wilgocią z gruntu oraz dobre właściwości konstrukcyjne dzięki odpowiedniemu rozłożeniu ciężaru domu. Płyta fundamentowa pełni rolę elementu budowlanego aktywowanego termicznie – zawiera rozproszony przewody z czynnikiem grzewczym. Po wybudowaniu taka płyta fundamentowa dzięki swojej masie termicznej doprowadzona do stabilnej temperatury utrzymuje ją stałym poziomie. Dzięki niskiej temperaturze czynnika grzewczego, (niewiele ponad 20 °C) ilość energii jaką trzeba doprowadzić w porównaniu do strat budynku pasywnego jest bardzo niska. Zainstalowana pompa ciepła gruntowa (typu solanka-woda) działa na dwóch odwiertach pionowych i posiada wysoki współczynnik efektywności w okolicach 5,0 (z 1 kWh energii elektrycznej możemy uzyskać 5kWh energii cieplnej na potrzeby ogrzewania).

Konstrukcja nadziemna oparta jest na technologii, której podstawowym materiałem jest drewno, najczęściej w formie kompozytowych belek dwuteowych. Ściany wykonane są w konstrukcji szkieletowej drewnianej, co zapewnia dobrą wytrzymałość i pozwala uzyskać odpowiednią izolację termiczną. Samo drewno zaizolowane jest na 3 różne sposoby m.in. poprzez wdmuchiwanie warstwy celulozowej z makulatury oraz zabezpieczenie od zewnątrz wełną drzewną o ujemnym śladzie węglowym (pożądane materiały ze względu na ochronę środowiska).

Dach budynku zbudowany jest z krokwi drewnianych z izolacją pomiędzy nimi oraz dodatkowymi warstwami wełny drzewnej od zewnątrz i od wewnątrz. Po roku użytkowania została również zamontowana instalacja paneli fotowoltaicznych. Prosta połącz dwuspadowego dachu skierowania na południe umożliwia ich efektywne stosowanie.

W domu pasywnym nie występuje podpiwniczenie co ogranicza niepotrzebne straty ciepła. Dodatkowe pomieszczenia składowe znajdują się na poziomie ziemi i połączone z garażem stanowią idealną strefę buforową obniżającą straty ciepła w budynku.

Domy z drewna to niewątpliwie interesująca i coraz bardziej popularna alternatywa dla tradycyjnej technologii murowanej. Jakie trendy i zmiany w preferencjach inwestorów można zaobserwować w ostatnich latach?

Mimo, że rozwiązania, o których rozmawiamy to dzisiaj niewielki procent rynku budowlanego, to wydaje się, że jesteśmy na progu skokowej zmiany: coraz więcej inwestorów jest zainteresowanych domami drewnianymi i pasywnymi, jednocześnie stale przybywa kompetentnych projektantów i wykonawców. Na szczeblu rządowym i samorządowym rozwiązania te zaczynają już być promowane, oraz pojawiają się atrakcyjne oferty wsparcia finansowego.. Wielu inwestorów specjalizuje się w technologii domów pasywnych, jednak nadal jest to niewielki procent rynku budownictwa. Istotną rolę odgrywa między innymi polityka państwa. Patrząc na rozwój budownictwa pasywnego w Europie, w innych krajach (np. Niemcy oraz Austria) możemy spodziewać się wzrostu zainteresowania technologiami pasywnymi w najbliższych latach również w Polsce.

Jestem przekonany, że połączenie 3 elementów: technologii wykorzystujących materiały naturalne (przede wszystkim drewno w różnych postaciach), maksymalnej efektywności energetycznej (budynki pasywne) oraz odnawialnych źródeł energii jest najlepszym sposobem na dekarbonizację budownictwa, czyli ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.

Jakie z punktu widzenia projektantów są główne bariery w rozwoju budownictwa pasywnego w naszym kraju?

Wiele deklaracji nie ma pokrycia w rzeczywistości, a rzetelna wiedza na temat domów pasywnych jest wciąż na niskim poziomie. Wybudowanie domu pasywnego nie jest trudne, jednak wymaga od projektanta jak i wykonawcy dużego doświadczenia i pieczołowitości w szczegółach np. przy zapewnianiu szczelności i odpowiedniej wentylacji w obiekcie. Poważną barierą jest także organizacja całego procesu budowlanego, czy uregulowania dopięcia spraw formalnych, finansowych i technicznych co jest najtrudniejszym etapem.

Czy często spotykają się Państwo z mitami na temat drewna jako materiału konstrukcyjnego, jak np. podatność surowca na ataki szkodników, pleśń lub wysokie zagrożenie pożarowe?

Tak, w tego typu stwierdzeniach może być trochę prawdy jedynie w przypadku złego zaprojektowania i braku rozumienia wymagań tej technologii. W większości przypadków te popularne stereotypy blokują bardzo dobry sposób budowania w technologii drewnianej, który mógłby obejmować 90% rynku domów jednorodzinnych w Polsce i mieć szerokie zastosowanie także w innych rodzajach budynków.

Na co powinien zwrócić uwagę inwestor szukający rzetelnego projektanta domu drewnianego?

Najlepszym sposobem jest zaczerpnięcie referencji od wcześniej zrealizowanych budynków danego projektanta. Dobrym pomysłem jest skontaktowanie się z zadowolonym użytkownikiem domu i poparcie doświadczenia projektanta opinią innych klientów.

W jaki sposób przekonałby Pan sceptyków, że technologie drewniane to bezpieczny i energooszczędny system budownictwa?

Najlepszym sposobem przekonania inwestorów, w tym sceptyków, jest pokazanie dobrego przykładu oraz promocja dobrych praktyk. Ważna jest też odpowiednia edukacja, wyjaśnienie wszelkich wątpliwości, odpowiadanie na trudne pytania oraz bycie rzetelnym. Neutralne klimatycznie, zdrowe, wygodne i piękne domy mogą i powinny powstawać z wykorzystaniem drewna.